

Sygn. akt VI Ka 94/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Tekieli

Protokolant Sylwia Piliszewska

przy udziale prokurator Prokuratury Rejonowej w J.: M. K.

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2019r.

sprawy **G. P.** ur. (...) w J.

c. Z., L. z domu M.

oskarżonej z art. 284 § 1 kk w związku z art. 12 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 23 listopada 2018 r. sygn. akt II K 1524/17

uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonej G. P. i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 94/19

UZASADNIENIE

G. P. oskarżona została o to że:

w czasookresie od 14 lutego 2017 r. do 16 lutego 2017 r. w J. woj. (...) w oddziale Banku (...) przy ul. (...) działając czynem ciągłym ze z góry powziętym zamiarem dokonała przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 61.000 zł. w ten sposób iż będąc współwłaścicielem konta bankowego S. J. dokonała zerwania lokaty terminowej i w dniu 14 lutego 2017 r. wypłaciła w oddziale bankowym pieniądze w kwocie 26 tys. zł. i w dniu 16 lutego 2017 r. wypłaciła 35 tys. zł. czym spowodowała straty w łącznej kwocie 61 tys. zł. na szkodę S. J.

tj. o czyn z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie II K 1524/17:

I. ustalił że oskarżona dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu opisanego w części wstępnej wyroku czym wyczerpała znamiona czynu zabronionego z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. ustalając jednocześnie, że wina i społeczna szkodliwość czynu oskarżonej nie są znaczne i na podstawie art. 66 § 1 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne warunkowo umorzył na okres 1 roku próby;

II. na podstawie art. 43a § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonej świadczenie pieniężne w kwocie 3.000 zł. na rzecz Fundacji (...);

III. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 7 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 150 złotych, w tym opłatę w kwocie 80 złotych.

Apelację od powyższego wyroku złożył Prokurator Rejonowy w Jeleniej Górze zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, a polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji nieprawidłowego ustalenia, iż stopień winy i społeczna szkodliwość czynu jakiego dopuściła się oskarżona G. P. a polegającego na tym że w czasookresie od 14 lutego 2017 r. do 16 lutego 2017 r. w J. woj. (...) w oddziale Banku (...) przy ul. (...) działając czynem ciągłym ze z góry powziętym zamiarem dokonała przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 61.000 zł. w ten sposób iż będąc współwłaścicielem konta bankowego S. J. dokonała zerwania lokaty terminowej i w dniu 14 lutego 2017 r. wypłaciła w oddziale bankowym pieniądze w kwocie 26 tys. zł. i w dniu 16 lutego 2017 r. wypłaciła 35 tys. zł. czym spowodowała straty w łącznej kwocie 61 tys. zł. na szkodę S. J., co spowodowało, że Sąd I instancji niezasadnie, na podstawie art. 66 § 1 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec G. P. warunkowo umorzył na okres 1 roku próby, choć prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że stopień zawinienia i społeczna szkodliwość czynu oskarżonej są znaczne, a za tym przemawia wysoka wartość przywłaszczonego mienia, wykorzystanie nadarżającej się sposobności i zaufania pokrzywdzonej oraz działanie na szkodę osoby ciężko chorej, nieporadnej, w podeszłym wieku, działanie z niskich pobudek w postaci osiągnięcia korzyści majątkowej oraz niezwrócenie pieniędzy za życia pokrzywdzonej i tym samym w żadnym wypadku nie zasługuje ona na warunkowe umorzenie postępowania;

- obrazę przepisów prawa materialnego – art. 67 § 3 k.k. – poprzez zaniechanie obligatoryjnego orzeczenia wobec oskarżonej obowiązku naprawienia szkody w całości wskutek błędnego wniosku, że szkoda ta została już naprawiona poprzez ustanowienie depozytu w sytuacji gdy szkoda wynosi 61.000 zł. a depozyt został pomniejszony o koszty ustanowienia depozytu i wynosi 59.958,21 zł. co w ocenie skarżącego nie powinno być pokrywane z przedmiotu przestępstwa i oskarżona powinna być zobowiązana do zwrotu całości przywłaszczonej kwoty.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania a w przypadku uznania że warunkowe umorzenie postępowania było zasadne nałożenie na oskarżoną obligatoryjnego obowiązku naprawienia szkody w całości lub co najmniej w różnicy kwoty depozytu i szkody aby zapewnić naprawienie szkody w całości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie była pozbawiona racji co skutkowało uwzględnieniem wniosku o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Jedną z przesłanek zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania z art. 66 § 1 k.k. jest, aby wina i społeczna szkodliwość czynu nie były znaczne. Zdaniem Sądu Okręgowego skarżący oskarżyciel publiczny nie bez racji stwierdza że przesłanka ta w niniejszej sprawie nie została spełniona.

Kwantyfikatory stopnia społecznej szkodliwości czynu określone zostały w art. 115 § 2 k.k. Są wśród nich rodzaj i charakter naruszonego dobra, sposób i okoliczności popełnienia czynu, motywacja sprawcy, postać zamiaru. Okoliczności mogące mieć wpływ na stopień zawinienia to m.in. ograniczona poczytalność, wiek, działanie pod wpływem błędu (art. 28 – 30 k.k.).

Sąd I instancji stosując instytucję warunkowego umorzenia postępowania w kontekście powyższej przesłanki w zasadzie wskazał na dwie okoliczności: fakt iż oszczędności pokrzywdzonej które oskarżona przywłaszczyła powstawały także dzięki jej regularnej pomocy w tym finansowej oraz fakt naprawienia szkody przez oskarżoną poprzez przekazanie przywłaszczonej kwoty pieniędzy do depozytu sądowego (str. 5 uzasadnienia, k. 151 akt). Żadna z tych okoliczności nie zmniejsza zawinienia w niniejszej sprawie, jak również nie znamionuje nieznacznego stopnia społecznej szkodliwości czynu. Sąd I instancji ustalił, że G. P. regularnie odwiedzała będącą w podeszłym wieku S. J., robiła dla niej zakupy, nabywała lekarstwa, woziła ją do lekarzy, zajmowała się sprzątaniem i gotowaniem. W

związku z powyższym była współwłaścicielem rachunku bankowego S. J. na który wpływała emerytura pokrzywdzonej. Jednakże fakt udzielania pomocy pokrzywdzonej nie uprawniał przecież oskarżonej do dowolnego dysponowania jej emeryturą bez jej zgody. Jeżeli oskarżona uważała, że okazywana pokrzywdzonej pomoc wymagała gratyfikacji finansowej powinna zwrócić się do niej lub do jej bliskich z propozycją czy nawet żądaniem w tym zakresie. Słusznie tymczasem skarżący prokurator podnosi, że zachowanie oskarżonej było bulwersujące, sprzeczne z wolą pokrzywdzonej. Zasadnie podkreśla się w apelacji, że oskarżona wykorzystała zaufanie S. J., działała w sytuacji gdy pokrzywdzona była ciężko chora, z niskich pobudek, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, bo przecież oskarżona w żaden sposób nie wykazała, że podjęta z konta pokrzywdzonej niemała kwota 61.000 zł stanowiła równowartość wcześniejszej opieki nad pokrzywdzoną. Oskarżona nie naprawiła także szkody za życia pokrzywdzonej, która zmarła ok. 2 miesiące po pobraniu pieniędzy przez oskarżoną z jej konta. Zdaniem Sądu Okręgowego sposób i okoliczności popełnienia czynu i motywacja oskarżonej przemawiają przeciwko przyjęciu że społeczna szkodliwość jej czynu nie jest znaczna. Późniejsze starania o naprawienie szkody przez oskarżoną, oddanie całej przywłaszczonej kwoty pieniędzy do dyspozycji organów prowadzących postępowanie należy niewątpliwie ocenić pozytywnie, ale jedynie w kontekście okoliczności łagodzącej przy wymiarze kary. Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie powinien zapaść wyrok skazujący oskarżoną (przy czym Sąd nie przesądza rodzaju ani wymiaru kary) nie zaś wyrok warunkowo umarzający postępowanie.

W tym stanie rzeczy bezprzedmiotowe było odnoszenie się przez Sąd Okręgowy do drugiego z podnoszonych w apelacji zarzutów tj. zarzutu naruszenia art. 67 § 3 k.k. (art. 436 k.p.k.).

Wobec obowiązywania zasady ne peius (art. 454 § 1 k.p.k.) Sąd Okręgowy nie mógł wydać wyroku skazującego w postępowaniu odwoławczym, w związku z czym uchylił zaskarżony wyrok wobec oskarżonej G. P. i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji przeprowadzi postępowanie dowodowe w pełnym zakresie mając na uwadze okoliczności o których mowa powyżej, następnie oceni zebrany materiał dowodowy z uwzględnieniem powodów dla których zaskarżony wyrok został uchylony i wyda orzeczenie które prawidłowo uzasadni zgodnie z wymogami art. 424 k.p.k.